ՊՍԱՆԵՐԱՐԴ — ՋԱՐԻ — Թիվ — 1148 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 5 — ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ — 1871

ԳԱՅՄԱՆԸ

Տարեկանը Ս. Պետերբուրգ համար 180 դր.
» Գաւառաց » 10 Մէջ
Վեցամսեայ Ս. Պետերբուրգ » 90 դր.
» Գաւառաց » 5 Մէջ
Լուսաբանչիւր թերթի դին 50 փր.
Յանձնարարութիւն ստանալու համար 3 զրուշ, երկու անգամի համար 2 զրուշ, ամենի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կը լլլայ։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Անգլիայեն եկած լուրերը վիքթորիա թագուհւոյն վիճակը բաւական ծանրացած կը յայտնեն։ Գահաժառանգ Նորլէսի իշխանը Պայմորալ (թագուհւոյն բնակած տեղը) կանչուած է։

Կըսուի թէ Նորլէսի իշխանին քիչ օրէն Անգլիոյ գահն ելնելու հանգամանութիւնը գժգոհութեամբ կը նկատուի Պերլինի մէջ։ Գուցէ դի կը փափաքուի որ ապագայ թագաւորին՝ որ Յանիմարքայի թագաւորին գաւառն եւ Նորլէսի իշխանին կինն է, առաւել հզօր ազդեցութիւն կունենայ ապագայ թագաւորին վրայ՝ քան զքոյրը, որ Բրատոյ գահաժառանգ իշխանին կինն է։

Մինչ կողմանէ, Անգլիոյ սէր գաղթականական գաղափարները ժամանակէ ժ'ի վեր շատ տարած գնացած լինելով, մեծ կռմնակցութիւն մը կարծուելու վրայ է, որպէս նպատակն է՝ թագաւորի փոխանակեն եւեւ հանրապետութիւն հրատարակել։

Հանրապետական գաղափարներ հանդանակը, կրնե Անգլիան թերլթին մը, կարդէ գաղափարագրական կը ծաւալի ազիատաւոր ժողովրդեան մէջ, այնպէս որ միապետութեան համար քրէարկուած ամէն մէկ լրագրի դէմ կը մնդէ եւ Կոլէսի իշխանին ապանը հոյհոյ ընելով կընդունի։

Ամենց դժգոհութիւնը գլխաւորապէս թագաւորական տոհմին համար եղած ծանր ծախքերուն դէմ է, եւ ոչ թագուհւոյն անձին, որ ընդհանրապէս կը սիրեն ու. կը յարգեն, հեռաւորապէս միապետութիւնը թանկ կերեւի իրենց։

Ընտանեկան մասն ալ Անգլիոյ միապետութեան այժմու ձեւին դէմ են, եւ կուզեն այնպիսի ձեւի մը վերածել, որ անուղղակի կերպով. հանրապետութեան կը հասցնէ։ Նոյնն որ Լորտերուն խորհրդարանը վերնայ, եկեղեցին պետութենէն բաժնուի, եւ թագուհին կամ թագաւորն Անգլիական եկեղեցւոյ գլուխ լինելէ դադրի։ Նոյնպէս հոգալին ատոցաւոր անդրանիկական դրու թիւնը փոխուի։ Այս պահանջումներն Անգլիոյ միապետութեան հիմը փոքրիկ հետ հաւասար են պահպանողական Անգլիացւոյ ակքին։

Մեծ մասն մ'ալ կայ Անգլիացւոյ մէջ՝ որ թագուհւոյն վարած տանձական կեանքէն գժգոհ են. կուզեն որ թագուհին առաջուան պէս ընկերութեան մէջ մնայ, պարահանդէսներ ու երեկոյթներ ասոր թատրոն երթայ, եւ այլն եւ այլն, որպէս զի նորաձեւութեանց գաղտնաց զարգացմանց եւ այլն տարուածները բացուին։ Այս կարգերն մէջ են ընդհանրապէս ազնուականները, որք թագաւորական ընտանեաց հետ յարաբերութիւն ունենալ եւ արքունական ընդունելութեանց մէջ վայել ու վարուագրուիլ կուզեն, նմանապէս զարգացեալ դասակարգ եւ նորաձեւութեանց սահմանեալ զարգացեալ ազգաբնակութիւնը, որոնց համար արքունական ընդունելութիւնները ոչ ոչինչ ու պարահանդէսները շահաւոր ազդիւր են։

Այս վերջին կարգերուն վրայ խօսելով Անգլիական թերթի մը հրատարակի հետեւեալ գիտաղ խորհուրդը կընէ։

«Եթէ միապետութիւնը ազնուականաց եւ օճաղի վաճառականաց ազդիւներուն թագաւորական ազդեցութիւն տալով դերձակաց եւ նորաձեւութիւն վաճառողաց հանդերձեր ու զարդեր ապրելով պարահանդէսներն եւ արքունական արարողը քաջալերելով մեր ոսկի կընայ ապրիլ, անկանդնելի կարծանին [illegible] է համարուի։

Այս ամենն նշանակելէն կը տեսնուի թէ քաղաքական յեղափոխութիւններէ ապահով կարծուած Անգլիոյ ապագան ալ ապահովելի քիներէ ազատ չէ, եւ եթէ չնչերանոցի զարգացման ծաւալումն այսպէս յառաջդիմութեամբ շարունակէ, թագաւորական փոխանակման կամ հրաժարման գէպքը կընայ ծանր խառնութիւնց եւ մինչեւ իսկ յեղափոխութեան մ'առիթ լինել։

Հռոմէն կը գրեն թէ Իտալիոյ թագաւորութեան հետ միանալու համար անցեալ ատրուան հոկտ. 9ին Հռոմի ժողովրդոց ըրած քուէարկութեան տարեդարձը պրոյտական չքեղ հանդիսիս մը առնախնկեցաւ։

Այս առաւօտն անդամ էր որ աշխարհական զատորոշութիւնն Հռոմի մէջ վայել եւ պատիւ կընդունեցաւ։ Ամենն աշխարհական փարժաներ եւ փարժուհիներ կը անուանէին փոխանակ կրօնաւորաց եւ կրօնաւորուհեաց, որոց միայն ձեւքն էր ժողովրդեան մանկանց կրթութիւնը։

Քաղաքային փարժատուն դպրոցաց կոչմիչն եղած է քաղաքական խորհրդոյ անդամներն Գ. Բլանչիսի, որ մեկ տարուան մէջ մանչ աղջկայ համար քառասուն եւ աղջիկ տղայոց համար երեսուն վարժարան բացած է, հանդերձ տրաւաղ ծուխերամբ եւ ժողովանամարդիս։

Կարդուոյի մեծ հրապարակին մէջ, ուր 5—6000 դպրոցի մանկաւորք եւ 15000 ժողովրդոյն երկայ էին, Մարկիզ Ալբերիան կայսեր արձանին եւեւը քարոզ տարեդարձ մը չինուած էր, որոյ վրայ 500 նուագաւորք եւ երգչաց կայնին եւ ատիտակաւորեալ երկու կողմն երկու մեծ պատկերներ, որոց մէկը կը ներկայացնէր տնտանի կարգաւորութիւնը, մանկանց դպրոցներ, [illegible] Կարդուոյի Գ. Գ. Ֆիլիպոս, Գ. Գ. Ֆիլիպոս, Գ. Գ. Ֆիլիպոս։

Ամերիկայի Միացեալ—Նահանգաց եւ Մեքսիկայի կառավարութեանց մէջ ժամանակէ մ'ի վեր ծագած դժուարութիւնները ծանր դժուարութեան հասնելու։ Երեւոյթի անվնաս։

Մեքսիկայի ծոցին մէջ Ամերիկացւոյ վաճառական նաւերուն ծովահաւակներէ կլլած ճշմարտները վերջապէս հարկադրեցին զԱմերիկայի՝ կառավարութիւնը՝ անմիջական հատուցում պահանջել Մեքսիկայի կառավարութենէն, միանգամայն պատերազմական նաւ մը զրկել Մեքսիկայի ծովածոցը։

Այս քաղաքական կնճռուէն զատ ուրիշ տեսակ գաւեն փոքրիկ նիմակայ եղած են այս օրերս Միացեալ-Նահանգները։

Նիւ-Եորքի քաղաքապետական խորհրդին գոյութիւնն գոյութիւնն դատ, թագաւորութեան յանձնուած դրամոց գանձատուն ուզելու մը հարիւր հազար ստրլինի գոյութիւնն երեւան եկաւ։

Շիքագոյի անոպին հրդեհին աւերմունքն եւ բրած գլխերն ալ դեռ հիւսուած ատեն մը հիշ աւազերը ծանոյց։

Վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ Միսուրի—Նահանգաց երկիրներուն մէջ բնակող կէս վայրենի հնդիկ ցեղերն ապաք եղած են, եւ նոր հանդերձ հրդեհներ՝ բաղաք՝ ցիրաս եւ աւերք մունք կը գործեն երկրին մէջ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 12 Հոկտ.

Հաստատական է որ Գ. Տ'Արբրոյ (Գաստին քոյր Գաղղիոյ գենարալը) չպիտ

Գ. Շոազէլի Գաղղիոյ դեսպան անուանուիլն 'ի Պերլին՝ սիրալ է. այս մասնին դեռ որոշում մ'ենդած չէ։

Նմանապէս սիրալ է այն գրոյցը թէ Օրլեանի կանը Փարիզի Ռուսական դեսպանութիւնը չէ ընդունած։

Գաղղիական ռազմիկները կը հաստատեն թէ 94 գնդապարներ անգամ ընտրուած են զաւառական ժողովոց։

Ազգային ժողովոյ մեծայուն յանձնաժողովին մէջ Գ. Քազիմիր Բերիէ հաստատեց թէ մանրական դաշնագրութեան մէջ ողղագրին ժողովոյ մրցուցած փոփոխութեանց վրայ Պերլինի մէջ ծագած դժուարութիւնները քննուին հարիւրանց։

Փարիզ 14 Հոկտ.

Գ. Էրնէս Բիքարի խորհրդոյ կառավարութեան փոխ Գաղղիոյ դեսպան անուանելոյն զրոյցը կը հաստատի։

Մեծայուն յանձնաժողովը վերջ տուաւ գումարուի՝ Նորլէսի իշխանին Դարմիկոյի մէջ ընտրութեան գաւառական թիւնը քննելու եւ միանգամայն որոշելու թէ Գաբրիանեան երկու հիւսիսեան Գաղղիա մանելու տրաւնութիւն առուղ օրէնքը Գանաբարթի ընտրանեաց ալ կրնայ յարմարիլ։

Գաւառական ժողովոյ համար եղած ընտրութեանց պաշտօնական ցուցակն է։ 94 Գնդապարներ, 194 զրինուորական (Գաբրիանեանց մեծ ճիւղին կողմնակից), 201 արմատական (ռատիկալական), 494 չափաւոր հանրապետական եւ 867 ալ հանրապետութիւնն ընդունող պահպանողական։

Նիւ Եորք 13 Հոկտ.

Շիքագոյի հրդեհեալ քաղաքին եւ շրջակայից տարածութիւնն է ինն քառակուսի մղոն։ Բաղմութիւն. հրդեհներ ու գողեր բռնուեցան։ Մինչեւ հիմա հարիւր մեռեալ գտուեցան։ Միշիգիկոյ նահանգին մէջ ալ բազմաց

լիս անուանները հրոյ ճարակ կը լինին։ Այս հրդեհներն ալ բաղմութիւնը մարդոց մահ եւ չատ ոչ աւելու՛ պատճառեցին։

Թորոնթօ 12 Հոկտ.

Գունդ մը Ցէնիանք ինքնակոչ Օ՛նէյլ զօրագլուխն առաջնորդութեամբ ԲՀմբնայի կողմն փոխատ. ի հողը մնան եւ փոխատոյցաց մաքառումը դրուեցին։

Շատ չանցած՝ կառավարութեան զօրքերը Ցէնիանքներուն վրայ հասնելով ցիրուցան ըլլին զանոնք եւ Օ՛նէյլ ալ գերի քաշեցին։ Ուրիշ տեղի մեծ զունդ մ՚ալ ո՛ր ի Կիպրէ մը սահմանագլուխն անցած է կրնուի լայց ասոր վրայ դէռ ճիշդ լուր մը չէ հասած մեզ։

Ընթասօր քաղաքը դրեթէ լոլորովին հրոյ ճարակ եղաւ։

Ղենարա 13 Հոկտ.

Նոր քեռակի վարդեռները չեն ուզեր իրենց հին գործաւորները բանեցնել։ Աշխատութեանց մասնակցութեան գաղտագրամ մը դեռ կը շարունակէ։

Քաղաքին տուգանութիւնը բոլորովին միրահատատեցաւ։

Գերլին 14 Հոկտ.

Պ. Բոլիկ Գէրբիկ այս առաւօտ մեկնեցաւ՝ ի Փարիզ։

Փարիզ 13 Հոկտ.

Օրլեան իշխանին փարիզ դեսպան պալը կ՚ասուի։ Պ. ՑԱրքուր ալ Հռոմ պիտի դառնայ կըսուի։

Ղիէնա 13 Հոկտ.

Նապոլեն եւ Մարքի իշխանը վաղը պիտի վերադառնան։

Երեսփոխանաց խորհրդ ատոնց հաւանութեամբ ամուոյս 28 ին պիտի բացուի։

Ընդդիմադիր կողմանց լրագիրները նպաստաւոր են Պ. Ցը Պոլսի։

Լրատարոհութեան քարոզարշաւ։

Ակրամի մէջ ծագած ապստամբութիւնը զսպուեցաւ։ Երեք կլուխ ապանեուեցան։

Բուէնոս Այրէս 65։

Լոնտրա 13 Հոկտ.

Քաղաքացոյն համար գահէն հրաժարելու խօսք կայ։

Միւերբաւ 16 Հոկտ.

Բանկակ. Մ. Ն. Ս. 10
Ոսկեւաց 15000 հակ.
Ամիսն 17—18/6

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օգոստոսի. Յունիսը հրամանը ըրաւ որ հասարակ կենաւորաց տուներուն հիմերը դէ աւելցնեն։

կայսերական այս հնարին վրայ բաւական դժուանցնելուն եւ սերութեան նատերուն մէջ ուրախութեան տան կատարեցաւ։

Օրէն իսնաուութիւնը եւ թերեւս ուրիշ պատճառներ քանի մ՚որէ՝ ի վեր քաղաքին նորէն ճարակելուն պատճառ եղան։ Շուրանի եւ կիրակի օրերը Փիրի-վաշալիեւ խուզ իւրի թաղելուն մէջ քառասունի չափ անձինք մեռան քաղաքին։ մեծ ազգին մասը հրեայ։ Ուրիշ թաղերու մէջ ալ քանի մը բռնաւորներ պատահեցան։

Եղաւ թէ խուզիւրի մէջ ճարակերան պատճառը Օղ-Մէ յատնէն հոն վաղած ազատի եւ գարշելոտ առաներն եղած են։ Բնանք ալ կրսեն թէ քոլերայէ մեռնողներուն հանդերձներն Օղ-Մէ յատնի մէջ ապրել են։ եւ ինչպէս հոտերն ու մանրելը խուզիւրի վրայ ծաւալելով մեկէն՝ ի մեկ քաղաքին հոն ճարակելուն պատճառ եղած են։

ՊԱՏՏԱՆԴԵՆՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳԻ

Քաղաքագիտական իշխանութիւնն իմացաւ որ Յունիներ, Մոսխիտարներ, Պատրիարքարանաց գործակալներ եւ Լանգիոց գրէհեանքներ՝ իրենց տուած միայնագրաց (իմնիխաղէր) համար երբեմն 50—150 ղուրուշ կը պահանջեն՝ հոգաւոր թաղիցի դրեցեալ՝ որ ասկէ առաջ իրենց հաղորդեալ ծանուցմանց մէջ նշանակուած է։

Ցեկիր-Լանգէթին կայսերական կանոնագրութեան ընդհանուրին շահուց վրայ ունեցած հոգածութեան թագուհին ընդունելով կիրկին անդամ պատուէր կուտայ վերջիշեալ դործակալաց, որ թարիֆացին մէջ նշանակուած գնէն աւելի ոսկի մը չառնուն, եւ կը յայտնէ բացորոշապէս, որ եթէ անոր հակառակ վարուին, ըստ օրինաց պիտի պատժուին։

ԳՈՒՏԱՆԴԵՆՈՒԹԻՒՆ
ԷՄՈՒՆԱՐԸ ՕՐԱՑԱՒԵԼ

Դ. Հոկտ.	Երկուշաբթի իրիկուն	48 19
8 »	Երեքշաբթի առաւօտ	
	բացուելուս	48 30
	կէս օր	49 2։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԻԱՆԻՐ ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՈՒ

Մեծապատիւ. Էրզրումեան էֆէնտիք.

Ազգային չնգհոնուր ժողովին Լանգիսար ունդն սիրտ ունենալ յառաջիկայ ուրբաթ որ 8 Հոկտ. ի Սուրբ Լուսաւորիչ եկեղեցին Դաշնթիոր։

Առաւօտ պիտի բացուի ժամը 6ին 7ին եւ գոյնի 10 ին։

Գիտա անձին կը հանարիմ յիշեցընել յատկապէս երեսփոխան էֆէնտիներուն թէ՝ առանց հիւանդութեան կամ ճանապարհորդութեան պատճառի երեք նիստերէ շարունակ բացակայ մնացողներ դատարկ ընդհ. ժողովոյ պաշտօնեայ։

Ուստի կը հրաւիրեմ զՁեզ դալ ազգասիրապէս կատարել Ձեր այս երեսփոխանական պարտաւորութիւնը։

4 Հոկտ. 1871

ի Պատրիարքարանի Հայոց
Է. Պոլիս Ս՚նամ՝ ազգմ ատար
ՊԱՏՐԻԱՐՔ
ԿՈՍՏԱՆԴԵՆՈՒՊՈԼՍՈՅ
Մ. Գ. ԽՐԻՄԵԱՆ
ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳԱԼԱՏՈՅ ՎԱՆՈՒ

ԿԵՍՐՊ ԽՆԴՐՈՅՑ

1. Պատերազմաց Նպաստներ երեսփոխանաց.
2. Ցեղկեղեցիր Գաւառական հարցուցահարութեանց յանձնաժողովոյ։
3. Առենական կանոնագրութիւն.
4. Համարատուութիւն Ազգային գործոց։
5. Կենդանապահութեան եւ ապահովագրանաց մասին.
6. Վերաբերութիւն Յահմ. — Գրքի Ս.
7. Բացակայ երեսփոխանաց դրամագլուխներուն ընդունելի պիտի բլլան թէ ոչ։
8. Ընդարձակութիւն Ազգ. գաղութաց կրօնական ժողովոց։

Սարկաւագ Ընդհ. ժողովոյ
Ն. Հ. ՄԵՐԵՔԻՍ—ԳՈՒԼԻ

ՄԵԼԱՄԻՆԻՆ ԽՆԴԻՐ ԵՒ ՕՐԱԳԻՐ

Եկեղեցիի թաղական խորհրդոյ լուծման խնդիրը երբ Օրագիր Գրուսայի խնդրոյն ծածկելի ընել կը փորձէր եւ փանչ զայն իրը Ազգ. Վարչութեան հակառակնակոյ բանի մը դատն հեռաւոնք ընդհ. ժողովոյ գիւանին մէջ գլորելու եւ ընարմանոս եպիսկոպոսը անկէ գոյնոս ձեռք կ՚երկնցնելու եւ նրբ Զգոն՝ Պատրիարքարանի սա այս անեցած կարծիքը Գրուսայի խնդրոյն հետ չունի եւով ապատագրած եղելութեան ընտրութեամբ Պատրիարքարանի դարձը կը նշանակէր։ Մեք՝ միայն՝ ի հետաւոր դիտող

մը, իրոց բնական վիճակը տարբեր դանելու ենթարկող Ցազգ բանին մեքենայութեանց վրայ մեր տարակուսութիւնը դարձեալ՝ կ՚ուզենք որ օր մը խնդիրն իր պարզ վիճակովը դայ ու նկարագրոյ հոտարարոյ առնին, զարկեր զի խրատանիւ ոչ կարող լինի խեղանել թէ օ՚ւսիից ծագումն առած է Սկլամիկի մէջ ան զի դատած խառնութիւնն եւ թաղական խորհրդոյ լաւանումն թէ ի՞նչ մինչանկոյ իրարաթիւններ անոր ծառայեան ամենայն հանդիսակ հանդիսացած են, եւ թէ ի՞նչ դիտում հարկադրած է զանոնս յոգդայնի օրագրոց՝ որ իրենց դրիչը վարձու ատն եւ ազդայնի վարչութեան դործաւորութիւններն իրենց ուղղած դոյներովք ներկիրլով մանաւորաց կերպը գոնացնին։

Թ՝ ուրեմն Սկլամիկի թաղական խորհուրդը կարծես մեր այս սինիարութեան եւ նգատակին արդեսմ պատասխանելու աճապարանոք պարտանական դիրքով անդարձական համարատուոյ մը կը հրատարակէ, ուրոյ մէջ ս՚ուրոյ թաղ. խորհրդոյ մեզադրելի արարքը նոյնպէս նաեւ Օրագրի եւ լրագրոյ ամենայ կոչնակարութիւնը եւ Ազգ. վարչութեան գէմ տուած սին ու կիրքը դատապարտելի կերպարանք մը կուտան։ Մենք չեմք փափաքած երբեք առանց այն ամենն դրիչները՝ որք հնամարութիւնը՝ ի հրատարակ հանելու։ Ծառայած են, ուսկոյն չեմք կրցած ոչ հաշտ սիրամբ հանել այն ամենուն վրայ։ որք ճշմարտութիւնը խնդութիւրելու՝ կամ լաւ եւ ի ընել արդարութիւնը խոսելու եւ վիրաւորելու ոգեներ եղած են։ հեռատեսակ չէինք կրնար անտարբեր մնալ՝ նկատելով որ Օրագիր եւ ուրիշ մէկ քանի թերթեր տակաւին առանց տիեզերաց ան հատատակեալ հանրաբարեարին խառնափանութեանց տակ՝ դադրած չեն իրենց դրիչը իրը մահուան ինա վարչութեան վրայ արձակելու։ եւ Ազգ. իշխանութիւնը մահացնել ճգնելու։ որոյ տակեալ են նաեւ մեզ արդարութիւնը յիրեան բերելու համար գրիչ ձեռք առնուլ ամենայն անհոգութեամբ եւ ոյնու կշիռ մը տալ ազգայնոց՝ իրաց վիճակը Օրագրի բրած ամբաստանութեանց հետ կշռելու։

Օրագիր չա գիրով պահ մը Սկլամիկի խնդիրը՝ ի քիմն տանուլ եւ ըստ ոյնմ իր ընդիրք դիտաղութիւններն ընել ընդհանրապէս գ՚ուրոյ ոչ-ամենայն հանդիսակ հանելու։ Ծառայած են, ասկոյն չեմք կրցած ոչ հաշտ սիրամբ հանել այն ամենուն վրայ։ որք ճշմարտութիւնը խնդութիւրելու՝ կամ լաւ եւ ի ընել արդարութիւնը խոսելու եւ վիրաւորելու ոգեներ եղած են։ հեռատեսակ չէինք կրնար անտարբեր մնալ՝ նկատելով որ Օրագիր եւ ուրիշ մէկ քանի թերթեր տակաւին առանց տիեզերաց ան հատատակեալ հանրաբարեարին խառնափանութեանց տակ՝ դադրած չեն իրենց դրիչը իրը մահուան ինա վարչութեան վրայ արձակելու։ եւ Ազգ. իշխանութիւնը մահացնել ճգնելու։ որոյ տակեալ են նաեւ մեզ արդարութիւնը յիրեան բերելու համար գրիչ ձեռք առնուլ ամենայն անհոգութեամբ եւ ոյնու կշիռ մը տալ ազգայնոց՝ իրաց վիճակը Օրագրի բրած ամբաստանութեանց հետ կշռելու։

Օրագիր չա գիրով պահ մը Սկլամիկի խնդիրը՝ ի քիմն տանուլ եւ ըստ ոյնմ իր ընդիրք դիտաղութիւններն ընել ընդհանրապէս գ՚ուրոյ ոչ-ամենայն հանդիսակ հանելու։ Ծառայած են, ասկոյն չեմք կրցած ոչ հաշտ սիրամբ հանել այն ամենուն վրայ։ որք ճշմարտութիւնը խնդութիւրելու՝ կամ լաւ եւ ի ընել արդարութիւնը խոսելու եւ վիրաւորելու ոգեներ եղած են։ հեռատեսակ չէինք կրնար անտարբեր մնալ՝ նկատելով որ Օրագիր եւ ուրիշ մէկ քանի թերթեր տակաւին առանց տիեզերաց ան հատատակեալ հանրաբարեարին խառնափանութեանց տակ՝ դադրած չեն իրենց դրիչը իրը մահուան ինա վարչութեան վրայ արձակելու։ եւ Ազգ. իշխանութիւնը մահացնել ճգնելու։ որոյ տակեալ են նաեւ մեզ արդարութիւնը յիրեան բերելու համար գրիչ ձեռք առնուլ ամենայն անհոգութեամբ եւ ոյնու կշիռ մը տալ ազգայնոց՝ իրաց վիճակը Օրագրի բրած ամբաստանութեանց հետ կշռելու։

Օրագիր չա գիրով պահ մը Սկլամիկի խնդիրը՝ ի քիմն տանուլ եւ ըստ ոյնմ իր ընդիրք դիտաղութիւններն ընել ընդհանրապէս գ՚ուրոյ ոչ-ամենայն հանդիսակ հանելու։ Ծառայած են, ասկոյն չեմք կրցած ոչ հաշտ սիրամբ հանել այն ամենուն վրայ։ որք ճշմարտութիւնը խնդութիւրելու՝ կամ լաւ եւ ի ընել արդարութիւնը խոսելու եւ վիրաւորելու ոգեներ եղած են։ հեռատեսակ չէինք կրնար անտարբեր մնալ՝ նկատելով որ Օրագիր եւ ուրիշ մէկ քանի թերթեր տակաւին առանց տիեզերաց ան հատատակեալ հանրաբարեարին խառնափանութեանց տակ՝ դադրած չեն իրենց դրիչը իրը մահուան ինա վարչութեան վրայ արձակելու։ եւ Ազգ. իշխանութիւնը մահացնել ճգնելու։ որոյ տակեալ են նաեւ մեզ արդարութիւնը յիրեան բերելու համար գրիչ ձեռք առնուլ ամենայն անհոգութեամբ եւ ոյնու կշիռ մը տալ ազգայնոց՝ իրաց վիճակը Օրագրի բրած ամբաստանութեանց հետ կշռելու։

Օրագիր չա գիրով պահ մը Սկլամիկի խնդիրը՝ ի քիմն տանուլ եւ ըստ ոյնմ իր ընդիրք դիտաղութիւններն ընել ընդհանրապէս գ՚ուրոյ ոչ-ամենայն հանդիսակ հանելու։ Ծառայած են, ասկոյն չեմք կրցած ոչ հաշտ սիրամբ հանել այն ամենուն վրայ։ որք ճշմարտութիւնը խնդութիւրելու՝ կամ լաւ եւ ի ընել արդարութիւնը խոսելու եւ վիրաւորելու ոգեներ եղած են։ հեռատեսակ չէինք կրնար անտարբեր մնալ՝ նկատելով որ Օրագիր եւ ուրիշ մէկ քանի թերթեր տակաւին առանց տիեզերաց ան հատատակեալ հանրաբարեարին խառնափանութեանց տակ՝ դադրած չեն իրենց դրիչը իրը մահուան ինա վարչութեան վրայ արձակելու։ եւ Ազգ. իշխանութիւնը մահացնել ճգնելու։ որոյ տակեալ են նաեւ մեզ արդարութիւնը յիրեան բերելու համար գրիչ ձեռք առնուլ ամենայն անհոգութեամբ եւ ոյնու կշիռ մը տալ ազգայնոց՝ իրաց վիճակը Օրագրի բրած ամբաստանութեանց հետ կշռելու։

եւ ազգին վիճակը, զոր բարեւոքելու համար այնչափ ջանքեր եղան եւ կըլլան, եւ հոգիս այսօր 'ի շնորհս երեսփոխանութեան 'ի լուս անդր կ'ընթանայ։

Ուստի սանիկաց ըլլալով որ Օրագիր տյուչափ իսօսքերէ եւեւ չհամարձակիր այլեւս ածուած ինդիրը թաղխորհրդոյ լուծման ենդիրին հետ շփոթել եւ. սմանց կիրքը գոնցանելու դիտմամբ իրարու բուն պատճառները այլափոխել եւ իրաց բրնական վիճակին ասորեր կերպարանքներ տալ, որ յայտնի խարդախութիւն է, կանցնինք Յարգոյին խուզարկութեան հաշուոյն, որոյ պատճառ եւ շարժառիթ նուեր դատուած է Ազգ. վարչութիւնը։

Մինչդեռ Օրագիր եւ ընակիցներ ունանք մէկ կողմէն կը պնդեն թէ վարչութեան դիտաց. խորհուրդը լուծելու ձեւերկը թաղթին դժուարութեան եւ. երիսարս տարի թեան միջոց մ'ենդած է, միւս կողմէն յիշեալ թաղխորհրդոյ հրատարակած հոմանատեսարը կ'ապացուցանէ եւ. կը հաստատէ թէ Ազգ. վարչութիւնն երբէք մասին ունեցած չէ այն ամէն խուսափոյթ դերերուն մէջ, որ խնամակալութեան հրաժարելէն առաջին կատարուած եւ որոյ յաջողութեան նախնական վարձերը թաղ. խորհրդարանի երկրորդաստիճան թատերարանի վրայ ասուած եւ. Բայց որպէս զի լաւեւս բիւրեանն ընթերցողք Ազգ. վարչութեան տնտարարութիւնը եւ լրագրոյց տանց կարգի չէ զրպարտուած ըլլալը. հոս կը դնեմք նոյն հոմանատեսարէն քաղուած մը, որով ոսկեւ ինչ բռնավարութեան տէր անձ մ'իսկ կրնայ համոզուիլ թէ վարչութիւնն եւ. ոչ մի տեսիւ չարժառիթ եղած է սեղի դուած իւրովութեանց, այլ Օրագիր ուզած է զայն Ազգ. վարչութեան վրայ քաւնալով իր տկնկալած օգուտը քաղել, կամ թէ ոչ՝ գոնէ իր կիսատ դրեալ նպատակին մնանալ։

Հոմանատեսարը կ'ըսէ.

« Ազգկանց վարժարանի պարգեւատրաչխութեան տրէն սկսեալ խրնամակալութեան մէջ ծագած տանհամաձայնութիւնք զանազան կերպարանք զրաց. . . . . եւ այս պատճառաւ, դատ զատ հրաժարականներ մատուցան թաղ. խորհրդենէ։

« Խորհուրդը թէ եւ բան տեղեայնէ վերահասու. յիշեալ տանհամաձայնութեանց բոլոր պատճառներուն՝ բայց եւ այնպէս խոհեմարար տիրուելով. ա կեց այս պարագայիս մէջ։

« Խնամակալութեան ցիկնայ մէկ մասը պարզմատարար խաբուելով՝ օտար թելադրութեանց ենթակայ եւ. գործիք եղաւ, եւ. ոմա այսպէս տիրոց տանհամաձայնութիւնը եւանիկ պատճառեցան ցաւ թաղային որ եւ է մեկնելն եւ. յուզմունքներն։

Թաղ. խորհրդոյ ըրած այն յայտարարութենէն յայտնի կերեւի որ ոչ թէ Ազգ. վարչութեան կողմէն, այլ. խնամակալութեան մէջ ծագած անհամաձայնութիւնէն յառաջ եկած է թաղային խռովութիւնն եւ անկէ մինչ ցարդ չարունակուած, եւ եթէ նորեկի է հետեւցնել թաղ. խորհրդոյ լուծմանէն ալ պայմած եւ ազդուած։

Սակայն Օրագիր ալ կընդունի՝ այս ինդիրն այսպէս վերցուցած.— ոչ միտն դի գնա նա հաշիւ ունի Ազգ. վարչութեան հետ տեսնելիք, եւ իր այս հաշիւը մաքրելու համար սկսած է հիմայ ալ Ընդհ. ժողովոյ հիմանց հետ խաղալ։ (դի Ընդհ. ժողովը վարչութեան հրաժարականը չընդունելով Ազգին առ. գնայ. ժողովն ունեցած

* Կը բաղձայինք որ Թաղ. խորհուրդն այս պատճառներն ալ յայտնած ըլլար։

վստահութիւնը հաստատած է.) եթէ նոյն հիմանց տակ գետեղուած ապառաժին չ'զարնէ ու չ'փշրէ իր գլուխը։

Յակայն մենք բարեկամութիւն մ'ըրած ըլլալու համար Օրագրի՝ կը յորդորինք զինքն եւ կ'զգուշացնենք որ Ընդհ. ժողովոյ եւ. անկէ գտնուելիւն եւ. կեանքը տուած գնալ. ժողովոյ վրայ հետ չերկնցնէ։ դի անանք ա՛չ քերական են եւ. ալ հեղգասան, եւ հետեւապէս իր խապարկը բանելը չեն։

ԱՄԾԻՍԱՆԻ

Ինչպէս որ անցեալ շաբթու ծանուցուած էր, Փանոսեան էֆէնտիին Ֆէնէրի Ծոմեզրէ բացած դիշերօթիկ վարժարանին նուէրապարգեւ կիրակի օրը կատարուեցաւ։

Ցրուազան Պատրիարք Հայրը, Գեր. Դերսէս, խորէն եւ Երեմիա արքեպիսկոպոսները, Էրուսաղէմայ Պատրիարքական փոխանորդ Հայրը եւ. ուրիշ վարդապետք եւ քահանայք եւ. բազմութիւն ժողովրդոյ՝ մեծ մասն ուսուցիչներ՝ երիտասարդք, սանցմէ զատ Ազգոյին յոյն վանքերէն Գեր. փոխանորդն եւ ուրիշ ցոյն երկրէցականք։ Անութիւն լրագրին խմբագրատեղ Պետրոս էֆէնտի եւ. ուրիշ քանի մը յոյն ուսուցիչներ ներկայ գտնուեցան այս յաւուրս։

Հանդէսն սկսաւ Ազգ. ազգեան վարժարանի աշակերտաշէնայ քառաձայն երգերով. յետոյ Փանոսեան էֆէնտին տաղանդաւորութիւն մ'ընելով իր ձեռնարկութիւնն սնոնոնք ի՛նչ եւ. յարատեւութիւնն ունի. հատատ գիտաւորութիւնը եւ իր տարիք կրնալ մեկնութեան ազատ հոգւոյ եւ սիրոյ վրայ հիմնեալ լինիլը յայտնեց։

Ապէ հոգը տանողանելոյն նիւ Եորքի Օսմանեան հիւպատոս Մեծ. Թ. Օսկանեան էֆէնտին, յոյն ուսուցիչներ մը, Գեր. Դերսէս եւ խորէն արքեպիսկոպոսներ, եւ փարժարանին հայկական գասատու Շիրինեան էֆէնտին։ Հանդէսի յետոյ Ս. Պատրիարք Հայրն ալ հանուռ բոլոր խմբատուիչ ատենաբանութեամբ մը դուցեց ու իրախուսեց Փանոսեան էֆէնտիի աղգօգուտ ձեռնարկութիւնը, եւ իր հայրական օրհնութիւններով կնքեց հանդէսը։

Մենք ալ 'ի պատէ ձայնակցելով այն ամէն գովութեանց եւ օրհնութեանց անհրաժեշտ ջանք, յարատեւութիւն ու տպագիտութիւն կը մաղթենք մեր արդոյ պաշտօնակցին։

Կը լսենք թէ Սանցի Նիկոլաս եպիսկոպոսի ջնեմ կողմնակիցներէն մէկը՝ Գէորգէն Կիրիկոյ ալ եւ ալ միւսները դեր կը դրեն թէ Նիկոլաս եպիսկոպոսի հրաժարելիկոսութիւնն ապրիլի վերադարձ եւ հետեւապէս ընտրական գործողութեանց դէմ ապրելիքներ յարուցանեն։

Այս մեքենայութեանց վրայ Պատրիարքարանի աշխատութիւնը կը հրատարակեն։

---

* Կը բաղձայինք որ Թաղ. խորհուրդն այս պատճառներն ալ յայտնած ըլլար։

Յ՝ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎՈՅ ԵՒ ԱՆՆԱՑԻ ՎԱՆՈՅ ԴԻՇԵՐՕԹԻԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Վարժարանիս նորոգ բարեկարգութեանը համար ամէն կարելի եղած միջոցներ ձեռք առնելու յաջողեցանք քաղաքիս Ս. Յովհաննայ եւ Անանի վանուց հոգաբարձու Սիրիսեան Մեծ. Յովհան էֆէնտիի առաջարկութեամբ. նոյն վանուց դիշերօթիկ վարժարանի անօրէնութիւնը յանձն առած ըլլալով. ինչպէս վերը ըսի. անոր բարեկարգութեան հարկ եղած անհրաժեշտութիւնները ըրինք եւ. ատման ծրագիրն ու յայտարարութիւնը գրեցինք. զոյս ներքեւեալ կը խրկեմ ձեզ եւ կը խնդրեմ որ զանազան պատուական լրագրիդ մէջ հրատարակել բարեհաճիք, եւ յորդոր կարգաց որ գալուստացի աշակերտներ իրենց զաւակներուն տուքնն վարժարան։

Ընդունիցէք . . .

Յ. Ն. Գնեճեանցեան

Յ. Գ. կը խնդրեմ մայրաքաղաքիս Մեծ. խմբագրատեղեակներէն որ հաճին յայտարարութիւնս գէթ հրատարակել իրենց պատուական թերթերուն մէջ, որով գոնէ շնորհատուրա պիտի կացուցանեն։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՒ ԱՆԱՆԱՅԻ

ՎԱՆՈՅ ԴԻՇԵՐՕԹԻԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Վարժարանիս նորոգ բարեկարգութեանը համար ամէն կարելի եղած միջոց ձեռք առնելու յաջողեցանք քաղաքիս Ս. Յովհաննայ եւ Անանի վանուց հոգաբարձու Սիրիսեան Մեծ. Յովհան էֆէնտիի առաջարկութեամբ. նոյն վանուց դիշերօթիկ վարժարանի անօրէնութիւնը յանձն առած ըլլալով. ինչպէս վերը ըսի. անոր բարեկարգութեան հարկ եղած անհրաժեշտութիւնները ըրինք եւ. ատման ծրագիրն ու յայտարարութիւնը գրեցինք. զոյս ներքեւեալ կը խրկեմ ձեզ եւ կը խնդրեմ որ զանազան պատուական լրագրիդ մէջ հրատարակել բարեհաճիք, եւ յորդոր կարգաց որ գալուստացի աշակերտներ իրենց զաւակներուն տուքնն վարժարան։

Ընդունիցէք . . .

Յ. Ն. Գնեճեանցեան

Յ. Գ. կը խնդրեմ մայրաքաղաքիս Մեծ. խմբագրատեղեակներէն որ հաճին յայտարարութիւնս գէթ հրատարակել իրենց պատուական թերթերուն մէջ, որով գոնէ շնորհատուրա պիտի կացուցանեն։

Եւրոպիոյ էնգրուած հետեւեալ բերիլատիի նամակին եւ յայտարարութիւնը զատատուքնակ ազդոյնոց ուշադրութեանը կը յանձնենք, շնորհատարելով մեր կողմէ Յուբիլատեան եւ Պանուդեան էֆէնտիներն, որ իրենց հայրենեաց եւ. ազգին ամենէն կարեւոր եւ. օգտակար ծառայութիւն մ'ընելու վսեմ գործին ձեռնարկած են։

21 սեպտ. 1871 Եդոկիա

. . . Տէր.

Թերիքրութեամբ սրտի կաւեսեմ ձեզ թէ քաղաքիս մէջ կանոնաւոր դիշերօթիկ վարժարան մը ունենալու համար հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու յաջողեցանք քաղաքիս Ս. Յովհաննայ եւ Անանի վանուց հոգաբարձու Սիրիսեան Մեծ. Յովհան էֆէնտիի առաջարկութեամբ. նոյն վանուց դիշերօթիկ վարժարանի անօրէնութիւնը յանձն առած ըլլալով. ինչպէս վերը ըսի. անոր բարեկարգութեան հարկ եղած անհրաժեշտութիւնները ըրինք եւ. ատման ծրագիրն ու յայտարարութիւնը գրեցինք. զոյս ներքեւեալ կը խրկեմ ձեզ եւ կը խնդրեմ որ զանազան պատուական լրագրիդ մէջ հրատարակել բարեհաճիք, եւ յորդոր կարգաց որ գալուստացի աշակերտներ իրենց զաւակներուն տուքնն վարժարան։

Ընդունիցէք . . .

Յ. Ն. Գնեճեանցեան

Յ. Գ. կը խնդրեմ մայրաքաղաքիս Մեծ. խմբագրատեղեակներէն որ հաճին յայտարարութիւնս գէթ հրատարակել իրենց պատուական թերթերուն մէջ, որով գոնէ շնորհատուրա պիտի կացուցանեն։

Ի. Անկարելի մը երկու վիճակ. երեք բարձ եւ երկու սուան ունենալ։

Ն. Ամիսք կէս Օսմանեան ասկի վճարէ։

Աւանդաւորեալք ուսումնականներն են։

Կրոնագիտութիւն, Բարոյական, Հայերէն, Ֆրանսերէն, Տաճկերէն, Թուաբանութիւն, Աշխարհագրութիւն (Ասիոյ, Բնակ. Քաղաք.)

Գաւառագիտութիւն (Ազգ. Ազգաբ. Ընդհանր. Հայ. եւ Ընդհան. գրական.)

Հաշուաբանութիւն,

Տրամաբանութիւն.

Պիտակագիտութիւն,

Փիլիսոփայութիւն եւ պատմ. նոյնպես.

Ակզբունք քնագիտութեան, բնաբանութիւնն եւ քաղաքական տնտեսութեան.

Ցամաքագրութիւն.

Երգեցողութիւն եկեղեցական երգաժամութեան եւ ազգային երգոց.

Գայնագրութիւն (նոթա).

Ակզբունք քաղաքական եւ վաճառականական իրաւանց եւ օրինաց ազգաց եւ մասնաւորապէս Օսմանեան ազգութեան (Թիճարէթ գանոնամէսի).

Մարմնամարզութիւն.

Մարդ ունենալով երեք տեսակ ազգենն սրտի մասց եւ մարմնոյ կարողութիւն, ալեաք է իր ոյս երեք տեսակ կարողութիւնները զարգացնելու տիպատի։

Պարտաւոր իր ամէն ձիրք պիտի թաղի իր աշակերտաց այս երեք կարողութիւնները զարգացնելու համար սա էրեք միջոցներով, այսինքն բարոյականով՝ ուսմամբ եւ մարմնիք գործածելով այլ եւ այլ նպատակներով։

Սիրելի է մեզ յայտնել որ թէ տեղւոյս բնիկ եւ թէ ուրիշ քաղաքաց ազգայինք պիտի քաջալերեն զմեզ իրենց զաւակները դպրոցս խրկելով եւ նիւթապէս եւ բարոյապէս մեզ նպաստելով։

Պարտաւոր բաց 'ի մասնաւոր աշակերտներէ պիտի ունենայ նաեւ քանի հատ ձրի աշակերտներ. որոնք արդէն ընդունուած են։

---

1 հոկտ. 1871 Եկեղի Գափոչ

. . . Խմբագիր.

Ձեր պատուական լրագրոյ 1145 թիւոյ «Թազեցի ոմն» ստորագրութեամբ խորհրդոյս հարցում մը ուղղուած էր. մեր այս բազմապատ վիճակին մէջ եւ. չուզենք անպատասխանի թողել Մեծ. Պ. Ղեղոյ մը հարցումը. ուստի . . . Տէր, հաճեցէք ար նա ուղղեալ հակիրճ պատասխանն ալ հրատարակել ձեր պատուական թերթի մէջ։

Խորհրդոյս պարարն է յանուն թաղի ազգինոց վարժարանի չինութեանը օգնողաց դիմել եւ. բարեգործաց ցանկը հրատարակել ասոր. սակ չարտնարս, որովհետեւ ինք համոզուած է. բայց ատիպուած չէ իր տոս պարարքը տնօրաճառ « այս ինչ կամ տոն ինչ եղանակաւ կատարել, եւ. ասոր համար ալ կարծեմ օրէնք մը չունինք։

Խորհուրդս բան որում վերոյիշեալ ոմանի իրեն համար մէկ որոշում մը, եւ. բնաւ ալոց օրինակին հետեւելու պէտք մը չդրաթ. բան որում իր պաշտօնեութեան առաջին օրէն սկսեալ իր առմարները, հաչիները, արձանագրութիւնները ամէն կարգի ազգայնոց համար միշտ բաց թողած է։

Մնայ եւ. եւ. խաւարի մէջ դարձ չունինք։

Այսու ամենայնիւ յանդգնութիւն մատաց մեր «Ամենայն» թերթերուն կը պատասխանենք թէ խորհուրդս որոշած է որ ոնմիջապէս գործին վերջ առնելուն վարժարանի չինութեան ծախուց պիտանիին հետ նոր բաստաց ցուցակն ալ ամբողջապէս պիտի հրատարակէ ընդհանուր հայութեան եւ լրագրաց միջոցաւ, եւ իր այս որոշումը հոս չառնոր. իր սկզբունքները դիտէ պայաբ։

Բայց եթէ հարցնող թաղեցին կամ որ եւ է ազգայնի մը չէ կարող ապասել մինչեւ դործին աւարտն առնելու, այսօրուընէ 'ի պաշտանէ հրատէր կը կարդայ խորհուրդս, դի երբ կամ որ օր կամենայաս ըլլան թող հրամայեն թաղիս խորհրդարանը, որ ըսպ կը կենայ թէ նոր բաստաց ցանկը եւ թէ մինչեւ ցարդ վարժարանի չինութեան եւ ծախուց հայիւները։

Ի դիմաց թաղական խորհրդոյ

Ասենագրիր Փոխ Ասենագրիր

Համբարձում Էֆէնտի Յովհաննէս Սրբէնտ

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Լուսիբատորի Նուռանատպին մօտ գարիի շահմոբանին կից չինուած երկու հատ քարուկիր խանութները, մէկը Լէֆանդ ընելու պայմանաւ, երկուքը մէկէն կամ պատ պատ վաճառու պիտի տրուին։

Ուսաի միջոց խանութները բլբանել ուզողները կը հրաւիրուին Ներկայ գտնուիլ Ցարի Շաբաթի Լեվոնեմ Տայրէսի բաւած սենեակը մինչեւ չորսն ամսոյն Գիրքորդ երկու չաբթին օրը։

4 Հոկտ. 1871
Ի Դուռն Յոյսարապետի։

Կայսերական զօրոց ձիոց համար նոր հունձքէն բլբալու պայմանաւ, գարիի չոնմոբանին համար 20000 փիէ գարի պէտք բլբալով, յառաջիկայ հինգշաբթի օր հոկտ. 7ին գնահատութեան պիտի գրուի։

Ուսաի միջոց գարին մատակարարել ուզող վաճառականք կը հրաւիրուին միջոց օրէն սաաջ գալ Ի Դուռն Յոյսարապետի, ուր ունչ վաճառականաց յատկացեալ սենեակին մէջ միջոց գարիին վերաբերեալ բոլոր պայմանները ու դաշինքները մատնաւորապէս շինուած ցանկին մէջ գրուած եւ կնքած են։

4 Հոկտեմբեր 1871
Ի Դուռն Յոյսարապետի

ԻԼԱՆ

ՆԻՆԻ ՊՕՀԱՅՈՒ ՏՈՒՓՊԱՆԸ

Թոփհանէի Ագրեսի Գալատա փողոց

Թուղթ-ինոյ Ն° 67

Իշպու Պօյանը ամբարքեանը նէնի մէնչիկ օլունմուշ օլաս, ճանգիլ, ամբլաս, դատիֆէ վէ դըրէք կիսի հէր տիւռլու իփէքլի իմիա իլէ, վէ չոր հա, վէ քուպիր, լահօր կիսի հէր տիւռլու եուռլաս իմիա վէ սէմիրի, բանիմ ալան վէ եկլէք կիսի հէր նեվ էլլիսե Լիվորա ուսուլինեմէ նէքիս օլունարաք պօյանմուքտէ։ վէ ոյկ յազ դըրէք լէքելերի չրպարբլմագ ամէ օլուսաս իլան օլունուր։ 29

Տէրէ-Դեր Յոլ-Բօրուս Մուսա

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԲԻՍԻՆՃԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ ՀԱՅՈՑ ԽԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՅ

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՅՐԻԼԻ

ՇՈԳԵՆԱԻՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1871 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ Ջ ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉՏԵՒ Ի ՆՈՐ ԳԱՐԳԱՊՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱԻՆԵՐԸ

Ժամ Թէ— Լիւրոպական Էջէր

12 30 4 Սէնթիմանտալէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօղ, Նիքէօյ Էմիրկէն Ր. Հիսար։

12 45 20 Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Եէնիքէօյ, Էմիրկէն Ր. Հիսար, Պէպէք։ Եէ-

1 15 23 Սէնթիմանտալէն Մէզարպուրնու Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Սէնիքէօյ, Սմիւռնա, Էմիրկէն Հիսար Պէպէք։

2 19 Սէնթիմանտալէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ, (ուրբաթ օրերը Էմիրկէն, Ր Հիսար Պէպէք)։

2 45 24 Բանկէլի եւ Անատօլու Դամատէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Սէնիքէօյ, Էմիրկէն Ր. Հիսար, Պէպէք, Օրթաքէօյ (ուրբաթ Ուրբաթէ)։

3 18 Սէնթիմանտալէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Սէնիքէօյ, Սմիւռնա, Էմիրկէն, Հիսար, Արնաւուտքէօյ, Օրթ, Պէշիք։

4 20 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Սէնիքէօյ Սմիւռնա, Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ (Ուրբաթ օրերը Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիք)։

5 15 25 Սէնթիմանտալէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Սէնիքէօյ Էմիրկէն Հիսար Արնաւուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ։

6 30 4 Սէնթիմանտալէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօղ, Սէնիքէօյ, Էմիրկէն, Գամլճա, Ր. Հիսար։ Գանարիլի. Արնաւուտքէօյ, Պէյլերպէյ Օրթաքէօյ, Գուզկունճուք Պէշիքթաշ Խանիսար։

8 30 21 Սէնթիմանտալէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօղ, Սենիքէօյ, Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Պէպէք Արնաւուտքէօյ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ, Դոլմաբահչէ։

9 30 6 Պէօյիւքտէրէէն Թարապիա, Սէնիքէօյ, Էմիրկէն, Հիսար Արնաւուտ, Գուրուչէշմէ, Պէյլերպէյի Օրթաքէօ, Պէշիկթաշ։ (Ուրբաթ օրերը ժամը 10ին Մէզարպուրնուէն)

Աբնաւուտ էջէր

1 3 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ։

1 30 3 Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Դոլմաբահչէ։

2 30 6 Պէպէք Արնաւուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ Դոլմաբահչէ։

2 45 5 Արնաւուտքէօյ, Գարուչէշմէ, Օրթ, Պէշիքթաշ։

3 30 3 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Դոլմաբահչէ։

4 30 19 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Դոլմաբահչէ։

5 15 22 Արնաւուտք, Գուրուչ, Օրթաք, Գուզ, Պէշիք, Դոլմաբահչ։ (Բաց Ի ուրբաթէ)

10 15 3 Արնաւուտքէօյէն ուղղակի կամուրջ։

11 5 Արնաւուտքէօյէն ուղղակի կամուրջ։

Աֆիոնա Էջէր

12 45 22 Պէյքօղ, Բաչապահչէ, Ինճիրլի փոչտա մահալլէսի, Գանրճա Ա. Հիսար Գանարիլի Վանիքէօյ Զէնկիլքէօյ, Պէյլերպէյի, Գուզկունճուքի։

1 4 Վանիքէօյէն, Զէնկիլքէօյ, Պէյլերպէյ, Գուզկունճուք, Դոլմաբահչէ։

1 30 17 Պէշիք Պէյքօղ Բաչապա, Գանրճա, Ա. Հիսար Վանիք, Զէնկիլքէօյ, Պէյլերպէյ, Գուզկունճուք։

2 45 23 Պէյքօղ, Բաչապահչէ, Գանրճա Ա. Հիսար, Գանարիլի, Վանիքէօյ, Զէնկիլքէօյ, Պէյլերպէյ, Գուզկունճուք։

3 45 28 Պէշիք, Թարապ Պէյքօղ Բաչապ Ինճիրլի փոչ, Գանրճա Ա. Հիսար, Գանարիլի, Վանիքէօյ Զէնկիլքէօյ Պէյլերպէյ Գուզկունճուք։

8 45 23 Պէշիք Թարապիա Պէյքօղ Բաչապահչէ Գանրճա Ա. Հիսար, Գանարիլի, Վանիքէօյ, Զէնկիլքէօյ, Պէյլերպէյ։ (Ուրբաթ Ուրբաթէ)։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱԻՆԵՐԸ

Լարոպական Էջէր

2 30 20 Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Պէպէք, Ր. Հիսար, Էմիրկէն Սէնիքէօյ, Թարապիա, Պէշիքթաշ։

2 45 4 Դոլմաբահչէ, Խանիսար, Պէշիքթաշ, Գուզկունճուք, Օրթաքէօյ Պէյլերպէյ, Արնաւուտքէօյ, Գանարիլի Ր. Հիսար, Գանրճա, Էմիրկէն, Սէնիքէօյ, Պէյքօղ, Թարապիա, Պէշիքթաշ, Սենիքէօյ։

3 30 23 Դոլմաբահչէ, Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Պէպէք Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Սենիքէօյ, Թարապիա, Պէշիքտաշ։

3 45 21 Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ Գուրուչ, Արնաւուտքէօյ, Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Սենիքէօյ, Պէյքօղ, Թարապիա, Պէշիքտաշ Սենիքէօյ։

6 30 23 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Պէյլերպէյ, Արնաւուտքէօյ, Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Սենիքէօյ, Թարապիա, Պէշիքտաշ։ (Ուրբաթ օրերը Գանարիլի)

7 30 6 Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ Ր. Հիսար, Էմիրկէն Սենիքէօյ, Թարապիա Պէշիքտաշ։

9 22 Պէյլերպէ, Արնաւուտք, Պէպէք Ր Հիսար Էմիրկէն Սենիքէօյ, Թարապիա, Պէշիքտաշ, Մէզարպուրնու, Սենիմահալլէ։

9 45 1 Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Սենիքէօյ, Պէյքօղ, Թարապիա, Պէշիքտաշ, Սենիմահալլէ։

10 19 Սենիքէօյ Թարապիա, Պէշիքտաշ, Մէզարպուրնու, Սենիմահալլէ։ (Ուրբաթ օրերը Պէպէք Էմիրկէն Ր. եւ Անատոլ Գամլաք։

10 45 25 Պէպէք Էմիրկէն, Սենիքէօյ, Թարապիա, Պէշիքտաշ Մէզարպուրնու Ր եւ Ա. Գամլաք միայն Ուրբաթէ։

10 30 20 Պէպէք Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Սմիւռնա, Սենիքէօյ, Թարապիա, Պէշիքտաշ, Մէզարպ (միայն Ուրբաթէ)։

10 45 18 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Էմիրկէն Սենիքէօյ Թարապիա, Պէշիքտաշ, Սենիմահալլէ։

11 21 Գուրուչէշ, Պէպէք Ր Հիսար Էմիրկ, Սենիք, Թարապ, Պէշիքտաշ, Մէզարպ (Ուրբաթ օրերը Սմիւռնիա)։

Աբնաւուտ էջէր

2 5 Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ

2 45 3 Պէշիկթաշ Գուրուչէշմէ, Արնաւուտքէօյ

3 45 19 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ Արնաւուտքէօյ։

9 15 3 Դոլմաբահչէ Օրթաքէ, Պէշիկթաշ Գուրուչէշմէ, Արնաւուտ

10 5 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ, Արնաւուտ

11 5 3 Դոլմաբահչէ Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Արնաւուտքէօյ։ (Ուրբաթ օրերը ժամը 11 1/4 ին)

11 25 6 Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ, Արնաւուտքէօյ (Բացի ուրբաթէ)

11 45 5 Պէշիքթ, Օրթաք, Արնաւուտ (Ուրբաթ օրերը Գուրուչ։

Աֆիոնա Էջէր

3 22 Խանիսար Գուզկունճուք, Պէյլերպէյ, Զէնկիլքէօյ, Վանիքէօյ, Գանարիլի Հիսար։ Գանրճա Բաչապահչէ, Պէյքօղ (Ուրբաթ օրերը Ինճիրլի փայտ մահալլէսի։ եւ Պէօյիւքտէրէ ուրբաթ։

9 45 17 Գուզկունճուք, Պէյլերպէյի, Զէնկիլքէօյ Վանիքէօյ։ Ա. Հիսար, Գանրճա Բաչապահչէ, Պէյքօղ Թարապիա Պէշիքտաշ ուրբաթ օրերը ժամը 10 ին։

10 30 28 Պէյլերպէյի Զէնկիլքէօյ, Վանիքէօյ Գանարիլի. Հիսար, Գանրճա։ Ինճիրլի փայտ մահալլէսի Բաչապահչէ. Պէյքօղ, Պէշիքտաշ (Բացի ուրբաթէ)։

11 23 Գուզկունճուք, Պէյլերպէյի Զէնկիլքէօյ, Վանիքէօյ Ա. Հիսար, Գանրճա։ Բաչապահչէ. Պէյքօղ։

11 30 4 Գամլաճա Գուզկունճ։ Պէյլերպ Զէնկիլքէօյ։ Վանիքէօյ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԱՏ 100 ԳՐՈՒՇԷՆ)

Լոնտրա 3 ամիս գաբուշ		108 1/4—108 1/2
Մարսիլիա »		24,20

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Անգլ. լիրա	գաբուշ	109 6
Նաբոլէոն ոսկի	»	87 4
Խիվէռիալ ռուբ	»	89 3
Քըրբիտ	»	51,22
Հինդ Ֆրանք	»	—
Հինգնոյ	»	104.15
Պլինդ	»	117,20

ԿՈՍՏԱՆԴԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԱՐՄՏԻՔ

Ոսկի կարմիր	Պէսարապիա	31	—32
» »	Ազագ	29	—32
» »	Պալէքէսիր	30	—31
» »	Պուրկազ	26	—30
» »	Թէքիրտաղ	26	—30
Կակուղ	Ազագ	31	—32
» »	Պէսարապիա	27	—31
Կիսրա Թուզնա		20	
Ցորեն կակուղ	Պուրկազ	20	—28
Վանա			
» »	Պալէքէսիր		
Եգիպտացորեն Թուզնա		14 1/2	—15
» Անատոլ։		»	
Գարի Թուզնա		12 1/2	—13
» Անատոլ։			

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԽՈԶԱԿ ՁՈՐ

Գուրաս	ղուրուշ	140—170
Անատոլու	»	115—125
Քօլաս		
Էսքիրնէ	»	
Յակած	»	

ԲԱՄԲԱԿ ՂՈՒՐՈՒՇ

Կէյմէ	հատ	9 —
Իզմիր	»	9 —
Վանա	»	8 1/2—9
Պարսկաստան	»	6 1/2—7
Վրաստան	»	7 —7 1/2

ԲՈՒՐԳ

Անատոլու լուացուած	հատ	14 1/2—15
» չլուացուած	»	7—8
Բումիլի լուացուած	»	15—
» չլուացուած	»	6 1/2—7 1/2
Վրաստանի լուացուած	»	— —
» կէս		— —
» չլուացուած	»	— —
Ցոպրանա	»	10 —
Լանկի Շէհիր	»	8 —

ՄԱԶԸ

Գարսկաստան	հատ	10 1/2—
Անատոլու	»	9 —
Ճերմակ	»	6 —

ՃԷՑԻ

Գալաթիի Ա. տեսակ	հատ	19—20
» Բ. »	»	18 —
Լենկերիս »	»	18 —
Թոգատ »	»	18 1/2—
Ակնկեր »	»	17 —
Նոզդատ »	»	16—17
Զորում		16—17

ԹԻՖԹԻՔ

Լենկերիս	հատ	40 —42
Գասատամպոյ	»	—
Պէյրազար	»	—
Զէրքէզ	»	—
Վան	»	22 —23

ԱՃԹԻ ՄՈՐԹ

Ամասիա	9 1/2—10 կտոր	մէկ Օ. Լ.
Նոզկատ	» » »	»
Պիվաս	» » »	»
Լրգրուտ	» » »	»
Գայսէրի	» » »	»

ՁԷՐ

Մուտանիա	հատ	5 1/2—
Այվալը	»	6 —
Սաքըզ	»	9 —
Միտիլի	»	6 1/2—
Գլխնձ թոգաթ երկրին մէջ		9 1/2—10
Այլէզ Գասթամոնիոյ	հատ	—
Աֆիոն	»	223 —240
Քիլիրէ	»	26 —27
Սուսամ	»	4 —4 1/2
Կապուտ Անատ.	Քիլէ	30 —33
» Ռումէլի	»	—
Մոհաքա Գարակ. Իչէա	»	47 —52

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		գաբուշ	
Խանկլ Ոլոռ. տեսակ 100	հատ.	900—1000	
« Բ. »		»	
Եէմէն		» 16	
Շաքար փոչի Անգլ. կնդ.		260—262	
» » Գազդ.	»	—	
» գլուխ Գազդ.		310—315	
Ցալ Բօնիս	հատան	21	—23
» Բէքոս ծաղիկ	»	45	—70
Անագ (գոլայ)	կնդ.	900	—910
Պղինձ (գիրգէս)	հատ	9	—9 1/2
Լեզուի (տիզիա) Պէնկալա	»	135	—170
» » Մաարաս	»	—	—
Զինք տախտ. 100 հատ	Ֆր.	70	—
Երկաթի ձողաձեւ		58	—60
» տախտակ		72	—
» բեւեռաձեւ		64	—66
Քարֆիլիա		120	—
Բրինձ Կատալոյ 100 Քիլ.	Ֆր.	42 1/2	
Կարագ եղ Ռուսիոյ	գրշ.	13	—14
Խամիսա	»	36	—37